

Film „Beltracchi – Umění padělání“ otevírá Reel Artist Film Festival 2015 v Torontu

25.3. 2015

Jsme šťastni, že můžeme otevřít 12. RAFF v Torontu uměleckým thrillerem ze skutečného života: Beltracchi – Umění padělání, následované exkluzivní diskuzí s tvůrcem filmu Arnem Birkenstockem a kritikem umění z New York Times Blakem Gopnikem.

Tento film je velmi zábavný celovečerní dokumentární film o největším evropském skandálu padělání umění v poválečné historii. Představuje malíře Wolfganga Beltracchiho jak provádí to, co považoval za svou profesi: padělání. Nicméně Beltracchiho obrazy nejsou kopiemi. Sám je vymyslel a navíc mohly být jasně přiřazeny k danému umělci. Žádné galerie ani experti nepochybovali o jejich pravosti a z Beltracchiho udělali boháče. On sám nakonec udělal chybu, která odhalila jeho tajemství.

Film byl režírován Arnem Birkenstockem (Sound of Heimat – Germany sings!, 12 Tangos – Adios Buenos Aires), který získal zlatou cenu Německého filmu za „nejlepší dětský celovečerní film“ z roku 2011: Chandani – dcera zařikávače slonů. Arne Birkenstock se narodil v Siegenu v roce 1967 a studoval ekonomii, politiku, historii a románskou filologii v Kolíně, v Buenos Aires a v Cordobě. Jeho otec byl Beltracchiho obhájcem.

Zde je režisér filmu a vypráví nám o výjimečných okolnostech doprovázejících tvorbu tohoto dokumentu:

Jak dlouho jste znal Beltracchiho?

Wolfgang a Helene Beltracchiho byli rok a půl ve vazbě než došlo k jejich soudu a byli odsouzeni na podzim 2011. Do té doby jsem je neznal.

Jak jste s nimi mohl natáčet; nejsou stále ve vězení?

Po odsouzení byli Wolfgang a Helene Beltracchioví asi na tři měsíce z vězení propuštěni a pak nastoupili svůj trest v otevřeném vězení. To znamená, že přestože noc trávili ve vězení, bylo jim povoleno pracovat venku během dne. Během této doby jsem s nimi film natočil.

Proč byl jejich trest často kritizován jako příliš mírný?

Někteří lidé očividně předpokládají, že padělatel umění by měl být potrestán mnohem přísněji než finanční povodník nebo zločinec v úřadu. Pro mě je toto zcela nepochopitelné; šest let za podvod mi přijde celkem dost. Někteří mají také námitky k otevřenému vězení. V otevřeném vězení je pachatelům přes den povoleno pracovat mimo něj. Pokud se mají po skončení svého trestu přirozeně integrovat zpět do společnosti, je to lepší než lepení pytlů ve vězení. V případě Beltracchiových to také pomáhá nahradit alespoň částečně finanční škodu jejich obětem. Tato metoda ale nebyla zavedena pouze pro Beltracchioví; v systému trestního soudnictví v Německu i jinde funguje už po mnoho let jako velmi účinné resocializační opatření, jak pro padělatele umění tak i pro další pachatele.

Co Vás na tom příběhu zaujalo?

Osobnost Wolfaganga Beltracchiho. Detaily toho, jak prováděl svoje řemeslo. Samozřejmě problematika originálu a padělku, protože případ Beltracchiho vyvolává otázku proč jedna věc je považována za umění a druhá ne. Také jsem chtěl vědět jakou roli hrál trh s uměním, míra, do které byl odpovědný za očividnou lehkost s jakou byl Beltracchi schopen jednat tak úspěšně.

Jak Beltracchi reagoval na Váš nápad, že o něm chcete natočit film?

Nesouhlasil s tím okamžitě. Předcházel tomu přibližovací proces; Beltracchioví shlédli moje předchozí filmy a teprve potom se rozhodli se mnou pracovat.

Máte co říct k roli, kterou v tomto případě sehrál trh s uměním?

Všichni malíři klasického modernismu, o které se zde jednalo jsou mrtví. Nic už k jejich dílu nebude přidáno; takže dodávka je limitovaná, ale poptávka obrovská. Pokud se objeví neznámé dílo, nikdo ze zúčastněných nemá zájem na tom, aby toto dílo bylo padělkem. Expert je šťastný za nový objev, prodejce je šťastný z balíku peněz, kupec je šťastný, že Max Ernst je zpátky na trhu. V této míře je tento trh alespoň na padělky citlivý.

Je vůbec prodej padělaného obrazu považován za zločin?

Padělání umění je trestné a tudíž je i zločinem. Padělatel umění je přesto tím nejpobulárnějším, drsně řečeno, ze všech podvodníků. Je pro to mnoho důvodů. Prvním je to, že oběti jsou velmi dobře zaopatřené. Mohou si dovolit koupit obraz na miliony euro. To samozřejmě podvod neospravedlňuje, ale vysvětluje, proč to spoustou lidí není považováno za „tak špatné“. Za druhé, padělatel umění má schopnost, která zřejmá: umí malovat, ovládá manuální a umělecké dovednosti, pro které má každý pochopení a obdivuje je. Třetí důvod má něco společného s předsudky, které se vždy vynoří okolo tématu „současného umění.“ Mnoho zelenáčů rádo tvrdí, že současné obrazy jsou pouze skvrny, zatímco padělatel umění alespoň pořádně malovat. Také – a to může být ten nejdůležitější důvod – mnoho z nás má v sobě malého anarchistu, který obdivuje rošťáka a podvodníka, že udělal něco, co bychom si sami nedovolili.

Bylo těžké přesvědčit poškozené strany, aby se ve vašem filmu vyjádřily?

Bylo to velmi obtížné. Veliké aukční domy jako Christie's a Sotheby's, kde bylo obchodováno s obrovským množstvím Beltracchiho padělků, odmítly odpovědět na jakékoli dotazy. Další byly také skeptické, když se vezme v úvahu, že jsem syn obhájce. Vždy jsem si musel

vybudovat důvěru a vést dlouhé předběžné rozhovory předtím než jsem se vůbec k danému interview dostal.

Dělá Beltracchi padělání úctyhodným?

Všichni známí padělatelé byli svým způsobem obdivováni; bylo to to samé jako v případě Han van Meegerena, Elmyra de Hory, Erica Hebborna a Johna Myatta. Nicméně díky diverzitě a rozsahu jeho „díla“ a velmi profesionální a chytré „prodejní“ strategii Beltracchi přejímá velmi unikátní roli. Ve světě umění je mnoho lidí, kteří Beltracchiho obdivují, protože odhalil slabosti trhu s uměním. V tomto případě je padělatel vnímán jako šprýmař, i když jeho původním motivem nebyla „osvěta.“

Publikoval [*Goethe-Institut Toronto*](#).

Zdroj: <http://blog.goethe.de/arthousefilm/archives/335-Beltracchi-The-Art-of-Forgery-opens-RAFF-2015.html>